

Fördomar, Fakta och Värderingar

Fördomar: Fördomar innebär att man har en åsikt om någon utan att egentligen känna personen, bara baserat på vilken grupp de tillhör. Detta är ofta felaktigt och orättvist eftersom man inte kan bedöma en individ enbart på deras yttre eller grupptillhörighet.

Fakta: Fakta är saker som är objektivt sanna och kan bevisas. Till exempel: "Vatten är blött" eller "Det snöar på vintern." Fakta är något vi kan lita på och som går att verifiera.

Värderingar: Värderingar handlar om våra egna åsikter och känslor kring något. Vad vi tycker och känner är subjektivt och kan variera mellan olika människor. Till exempel, om du tycker att chokladglass är god, är det en personlig värdering.

Sammanfattning: Fördomar är snabba och ofta orättvisa åsikter om andra, fakta är sanna och verifierbara, medan värderingar handlar om våra egna åsikter och känslor.

Uppgifter - Fördomar, Fakta eller Värdering?

Titta på de följande påståendena och välj om det är en fördom, fakta eller värdering. Skriv **Fördom**, **Fakta** eller **Värdering** vid varje påstående.

1. Apelsiner är godare än äpplen
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering
2. Svenska flaggan är gul och blå
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering
3. Tjejer är smartare än killar
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering
4. Alla med glasögon är smarta
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering
5. Alla vuxna har körkort
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

6. Alla med brunt hår gillar innebandy
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

7. Kunskap är viktigt för att undvika att börja tro på fördomar
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

8. De som bor på landet är dummare än de som bor i stan
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

9. En kvadrats sidor är alltid lika stora
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

10. Barn i Grekland kan inte läsa
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

11. I Sverige har man skolplikt
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

12. Barnkonventionen är en lag
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

13. Alla kan stoppa mobbning
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

14. Choklad är inte gott
 - a) Fördom
 - b) Fakta
 - c) Värdering

15. Alla lärare är alltid glada
a) Fördom
b) Fakta
c) Värdering
16. Våra superkrafter finns inom oss
a) Fördom
b) Fakta
c) Värdering
17. I Sverige finns inte mobbning
a) Fördom
b) Fakta
c) Värdering
18. Rött är bästa färgen
a) Fördom
b) Fakta
c) Värdering
19. I Sverige har vi en president
a) Fördom
b) Fakta
c) Värdering
20. Alla killar är tjejtjusare
a) Fördom
b) Fakta
c) Värdering
21. Vår skola är bäst i Sverige
a) Fördom
b) Fakta
c) Värdering

Var Kommer Våra Fördomar Från?

Fördomar kan komma från många olika håll, exempelvis:

- **Vuxna:** Föräldrar, lärare eller andra vuxna personer kan ibland oavsiktligt överföra sina egna fördomar till oss.
- **Media:** Tv, filmer, sociala medier och tidningar kan skapa och sprida stereotyper.
- **Kompisar:** Vi kan ibland ta efter våra vänners åsikter och värderingar utan att reflektera över dem.
- **Andra källor:** Andra kan vara böcker, radio eller andra platser där information sprids.

Diskutera i klassen var fördomar kan komma ifrån och vilka källor de kommer från.

Vilka Fördomar Har Du?

Tänk på de fördomar du själv har eller har hört, och fundera på varför de finns. Försök skaffa dig kunskap för att bättre förstå andra och inte bara tro på vad du hört utan att ifrågasätta det.

Hur Kan Vi Förhindra Att Fördomar Förstärks?

Här är några sätt att motverka fördomar:

- **Fråga dig själv:** Stämmer detta verkligen? Är det rätt att generalisera om en person eller grupp baserat på begränsad information?
- **Källkritik:** Använd de 5 källkritiska frågorna för att granska information:
 1. **Vem sa det?**
 2. **Vad sa de?**
 3. **När sa de det?**
 4. **Varför sa de det?**
 5. **Hur sa de det?**

Genom att ställa dessa frågor kan du börja tänka mer kritiskt och inte bara acceptera information utan att ifrågasätta den.

Vilka Fördomar Mötte Du?

Illustrera och beskriv fördomar som du har mött i ditt liv. Hur påverkade de dig eller andra? Vad kan vi göra för att motverka fördomar i vårt samhälle?
